

Myö tehää se. Varmasti!

Varkaus-seura ry:n johtokunta nimesi kokouksessaan 11.1.2005 historiatoimikunnan kokoomaan tiedot 50 vuotta jatku-neesta toiminnasta yhteen ja saattamaan ne kansien väliin.

Puheenjohtajaksi toimikuntaan nimettiin seuran sihteeri Ari Kankkunen. Seuran puheenjohtaja Raimo Sikasen mukaan tehtävä sopi hyvin 'tutkijatyypiselle' sihteerille, joka oli jo mm. aloittanut seuran arkiston järjestämisen. Muut toimikunnan jäsenet olivat Antti Aho, jolla on sekä toimittajan kokemusta että kokemusta historiikkien tekemisestä, Jarmo Ikonen, joka toimi seuran taloudenhoitajana 33 vuotta, sekä Maija Mannerkorpi, jolla on myös koulutusta ja kokemusta toimittajan työstä. Toimikunta täydensi itseään heti työskentelyn alussa, jolloin siihen kutsuttiin seuran varapuheenjohtaja Sirpa Ollikainen ja seuran puheenjohtaja Raimo Sikanen. Tammikuussa 2006 mukaan kutsuttiin vielä 25 vuotta seuran puheenjohtajana toiminut Kyösti Koponen sekä Leena Koponen.

Mistä oikein aloitettiin?

Ensimmäisessä kokouksessaan toimikunta asetti itselleen tavoitteen: Historiikin kokoaminen ja toimittaminen. Ari Kankkunen täsmensi, että kyseessä hänen mielestään tulisi olemaan katsaus seuran toiminnasta, historiikki, eikä kaiken kattava historia. Puheenjohtaja Raimo Sikanen toi esille, että rahat julkaisuun on löydettävä, siis itse hankittava. Toimikunnan puheenjohtaja Ari Kankkunen kertoo ajatelleensa, että "Myö tehää se. Varmasti!" Jarmo Ikonen muisteli tunteensa tulevan työn haasteena, varsinkin, kun arkisto oli monessa eri paikassa ja usean henkilön hallussa. Tilikirjat olivat kuitenkin yhdessä paikassa, ja niistäkin saisi toiminnasta tietoa. Maija Mannerkorpi totesi ajatelleensa historiikin kirjoittamisen olevan luova prosessi, joka muotoutuisi työn edetessä.

Samassa kokouksessa sovittiin myös, että ensimmäisenä on selvitettävä kolme asiaa: mitä materiaalia on, missä sitä on ja mitä tullaan tarvitsemaan. Kyösti Koposen ja Jarmo Ikonen arkistot, lehtileike- ja valokuvakokoelmat olisivat ensiarvoisen tärkeitä. Ari Kankkunen hartioille jäi mm. pöytäkirjojen ja toimintakertomusten etsinnän lisäksi koko aineiston kokoaminen taitokuntoon.

Seuraavassa kokouksessa materiaalia oli jo runsaasti kertynyt, mutta puutoksiakin todettiin olevan. Nyt suunniteltiin jo sisällysluetteloa, joka antaisi puhtia työskentelylle. Jarmo Ikonen kertoo aineiston runsaan löytymisen valaneen uskoa työn onnistumiselle. Valokuvia tarvittiin mm. entisistä puheenjohtajista ja kunniajäsenistä, ja niitä Antti Aho lupautui hankkimaan Varkauden museon ja Varkauden Lehden arkistoista. Samoin hän lupautui tekemään koosteet em. henkilöistä.

Myös valmiita, historiikkiin liitettävistä teksteistä oli löytynyt, ja niiden puhtaaksi kirjoittaminen oli suuri työ muiden töiden joukossa.

Työskentely tiivistyy

Kesä kului toimikunnalta kesänvietossa, mutta ajatukset toimivat tiedostamattomasti. Syksyn aikana sisällysluettelo sai muotonsa, ja tekstejä ja kuvia ruvettiin valikoimaan sen mukaisesti. Kadoksissa olevien papereiden etsintää tehostettiin. Antti Ahon sanoja lainaten: Työ edistyi omalla painollaan.

Tammikuussa 2006 toimikuntaan mukaan kutsuttiin Kyösti ja Leena Koponen. Kyösti Koponen muistellee ihmetelleensä itsessään sitä, miten paljon ihmisessä on 'nukkuvia' ajatuksia. Hän myös totesi, että kun ajatukset oli herätetty, oli helppo päästä toimikunnan työskentelyyn mukaan. Hänen mielestään oli tärkeää tallentaa kulunut 50 vuotta historiikkiin, sillä kyseinen aika hänen mielestään on ollut merkittävää Varkauden kehityshistoriaa. Lisäksi hän kertoi huomanneensa, että toimikunta oli voimakkaasti motivoitunut ja arvosti työtään, josta seurasi myönteistä ja tarkkaa toimintaa. Kyösti Koposen tulo toimikuntaan muutti kokouksien luonnetta melkoisesti. Enää ei luettu menneistä tapahtumista vain paperilta, vaan kuultiin ne lisäksi mukana olleiden elävästi kertomina. Tarinoita oli paljon, ja vielä enemmän niitä olisi haluttu kuunnella. Aikaa oli kuitenkin rajallisesti.

Leena Koponen oli saneeratussa Kotiseutukeskuksessa toimivan Ravintola Tyyskänhovin ensimmäinen yrittäjä. Hän kertoi olleensa koko toimintansa ajan aktiivisessa yhteistyössä Varkaus-seuran kanssa, kuten myös pitkäaikaisen seuran jäsenyytensä aikana, joten hänenkin muistissaan oli paljon kokemuksia ja kansioissa valokuvia.

Yllätyksiä matkan varrelta

Varkaus-seuran järjestämissä toiminnissa on ollut sekä isoja että pienempiä tapahtumia. Ari Kankkunen kertoi hänelle olleen yllätys se, miten paljon pientenkin tapahtumien taakse kätkeytyy suunnittelua ja työtä. Yllätys oli ollut myöskin se, miten hajallaan arkisto on ollut ja että edelleen papereita on kadoksissa..

Jarmo Ikonen puolestaan kertoi yllättyneensä vanhasta jäsenluettelosta, josta selvisi, että yhden tiedosa olleen kunniajäsenen sijasta heitä olikin viisi. Toimintakertomuksista ja tilikirjasta selvisi, että seurassa on myös ainajäseniä. Taloudellisten vaikeuksien vuoksi seura oli joskus antanut jäsenilleen mahdollisuuden maksaa tietyn rahasumman ja näin saada itselleen jäsenmaksutoman ainajäsenyyden. Heitäkin on vielä joku jäsenluettelossa.

Antti Aho ei ollut mukana haastattelutilanteessa, mutta hän osaltaan kommentoi keskustelussa esiintyneitä asioita kirjallisesti. Yllätykseksi hän totesi sen, miten monivivahteista seuran historia on ollut.

Vaikeuksiakin oli mukana

Toimikunnan puheenjohtaja, jolla hankkeesta lankesi suurin vastuu, piti ajanpuutetta suurim-

Historiatyöryhmän jäseniä, vas. Maija Mannerkorpi, Leena Koponen, Kyösti Koponen, Raimo Sikanen, Ari Kankkunen ja Jarmo Ikonen. Kuvasta puuttuvat Antti Aho ja Sirpa Ollikainen.

pana ongelmana. "Tämä on ollut kovin aikaa vievää tekemistä, jonka painopiste ajoittui perheen ja työn ohessa iltamyöhään". Työryhmä kokoontui 11 kertaa. Hän kertoo myös selvästi tiedostaneensa, ettei ole historioitsija, vaan alan harrastaja ja panosti sen mukaisesti työhön minkä osasi ja ehti..

Kyösti Koponen lisäsi edelliseen, että historiikki on kyllä tehtänyt töitä. Painettuun tekstiin kaikki asiat on tarkistettava lähteistä, ja ne on ensin etsittävä!

Jarmo Ikonen mainitsi suurimpana vaikeutena olleen arkiston, jonka puutteellisuus on jo tullut mainituksi. Edellisestä huolimatta oman ongelmansa muodosti myös vastakohta, siis aineiston runsaus. Tapahtumia oli ollut paljon, toinen toistaan parempia ja mielenkiintoisempia. Eteen tuli valinnanvaikeus, sillä mukaan mahtuu selostus vain murto-osasta tekemisistä.

Mielihyvääkin mahtui mukaan

Monenlaisia myönteisiäkin kokemuksia työn etenemisen myötä tekijöille kertyi. Maija Mannerkorpi kertoi olleensa hyvillään siitä, että kansikuvaksi valittiin vanha kuva rakennuksesta. Lisäksi hän totesi, että keskusteluja on käyty paljon ja kriittisiäkin, mutta yhteisymmärrykseen on aina päästy.

Ari Kankkunen kertoi, että kauan mukana olleiden kokemus ja myönteinen tuki työskentelylle aiheuttivat kannustavaa mielihyvää.

Jarmo Ikonen kertoi ihastelleensa laajoja lehtileike- ja valokuvakokoelmia, ja antavansa suuren tunnustuksen niiden kokoajille..

Kyösti Koponen totesi ulkopuolisten odottavan mielenkiinnolla tulevaa historiikkia. Tuloksessa näkyy oma tekeminen, jossa pienempänä osana ovat valmiit kirjoitukset. Tekemisessä on pyrittävä tarkkaan tietoon, ja on käytetty oikeaa kriittisyyttä. Toimikunta on toiminut yhtenäisesti.

Antti Aho muisteli, että ensimmäisissä kokouksissa hahmotelmis- sa oli vihkonen, ja nyt on sitten valmistumassa laaja-alainen historiikki! Raimo Sikanen kiteytti, että historiikin aikaansaaminen antaa

mielihyvää koko Varkaus-seuralle. Saadaanhan näin seuran menneisyys tietoon kaikille halukkaille, niin jäsenille kuin muillekin.

On yhteenvedon aika

On maanantai-ilta, 27.3.2006. Istumme Kotiseutukeskuksessa Perinnehuoneessa. Historiikin aineisto on jälleen kerran tarkkaan käyty lävitse ja vielä tehty tarkistuksia. Onneksi ei enää löytynyt lisäartikkelien tarvetta, joita niitäkin oli viimeisen saakka pidetty tarpeellisenä kirjoittajana. Nyt pitäisi kaiken olla taittoa varten valmiina. On tullut aika muistella työrupeamaa. Tunnelma on iloisin helpottunut. Antti Aho puuttuu joukosta, sillä työ on hoidettava ennen harrastuksia. Mitähän itse kullekin jäi päällimmäisenä mieleen tehdystä työstä?

Antti Aho kertoo, että hänellä on hyvä mieli, kun sai olla projektissa mukana. Jarmo Ikonen kiteyttää tunteuksensa: Hyvä asia, samoin lopputulos! Työ valmistui määräajassa, ja se saadaan vielä kansien väliinkin. Lisäksi saimme joka kokouksessa kahvit! Kyösti Koponen ihaillee sitä, miten kaukonäköisiä seuran perustajat ovatkaan aikanaan olleet. Toimikunnalla on nyt Kyösti Koposen mukaan näkemys seuran koko toimintakaudelta. Tekijät ovat tunteneet suurta kunnioitusta tallennettuja asioita kohtaan. Tulos jää perinnöksi tuleville toimijoille. Tämä on osa Varkauden historiaa, hän kiteyttää. Leena Koponen toteaa, että on ollut miellyttävää olla mukana kokouksissa, etsiä ja valita valokuvia ja muistella menneitä. Maija Mannerkorpi sanoo, että historiikin tekeminen on ryhmätyötä, jota tämäkin työskentely on ollut. Seuran puheenjohtaja Raimo Sikanen toteaa nyt kootun historiikin olevan tuleville toimijoille ja historiikkien tekijöille perusta, jolta muistiinmerkityksestä on helpompaa jatkaa. Historiikki valmistuu seuran 50-vuotisjuhliin. Hieno saavutus, jota sitäkin on syytä juhliä!

Toimikunnan puheenjohtaja Ari Kankkusen loppupäätelmät

- Aikaa tuntui alussa olevan riittämiin, ja niinhän sitä olikin. Yleensä projekteissa kiire lopussa yllättää, ja niin kävi nytkin. Tämä historiikki on seuran toiminnassa alku

uudelle. Mennyt aika on tarkoin käsitelty, ja nyt olemme seurassa valmiita ottamaan vastaan uusia haasteita. Yhteiskunta ja ihmiset sen mukana muuttuvat. Myös seuran toimintojen on muututtava ihmisten tarpeita vastaaviksi. Tietysti kaikki tapahtuu perinteitä kunnioittaen ja niitä unohtamatta.

- Olen tämän prosessin aikana oppinut, että yhteistyö on voimaa ja ihmistunteuksienkin laajeni.
- Lopuksi haluan toistaa Jarmo Ikonen sanat: Kotiseututyö, niin kuin mikä tahansa muukin hyvä harrastus, tuo sisältöä elämään!

Haastattelijan jälkisanat

Kuuluin historiatoimikuntaan kutsuttuna jäsenenä, ja olin kokouksissa mukana alusta lähtien. Kirjoitin, täydensin, täsmensin ja sain nimen 'pilkkunviilaaja' Koin sen kylläkin myönteisenä ilmauksena.

Työskentelyn aikana ihailin ryhmän yhteen kasvamista yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Ihailin keskustelun runsautta ja avoimuutta. Totesin, että muisti jokaisella muuttaa asioita, poistaa jotakin ja samassa suhteessa kultaa jotakin. Näin on kokemuksesta, iästä tai sukupuolesta riippumatta. Ihailin sitä tarkkuutta, johon työryhmä halusi tulevan historiikin tietojen perustuvan. Tietoja jäsenet tarkistivat vielä viimeisenä mahdollisena iltanakin, tämän haastattelun jälkeenkin ja puheenjohtaja teki muutoksia 'yötyönään'. Mutta mitäpä olisi ollut tämän historiikin tekeminen ilman Kyösti Koposen ja Jarmo Ikonen tietojen, kokemusten, perhearkistojen ja valokuvakokoelmien antia! Puuttumaan olisi jäänyt jotakin aivan oleellista.

Tämän työn myötä olen tiedostanut, että olemme todellisesti siirtyneet sähköiseen aikaan. Tietokoneen käyttötaito ja sen antamien moninaisten ominaisuuksien tietäminen ja hallinta on välttämätöntä tuotteen painokuntoon saattamiseksi. Samoin on laita digikameran suhteen. Kameran ja tietokoneen välinen yhteistoiminta on myös hallittava. Nykyaikainen tietokone- ja digitekniikka on ollut toimikunnan puheenjohtaja Ari Kankkusen hallinnassa. Ilman hänen taitojaan tämä historiikki ei olisi talkootyönä valmistunut. Ari Kankkusen valinta toimikunnan puheenjohtajaksi oli oikeaan osunut toimenpide.

Mieleeni jäi jo työskentelyn alussa puheenjohtaja Raimo Sikasen ilmoitus, että rahat kirjan toimittamiseen tullaan hankkimaan, ja tulemme tekemään sen itse. Tuo lupaus antoi turvallisuutta työskentelylle. Toimikunnan ei tarvinnut seurata tekemisen rinnalla budjetin riittävyyttä, vaan se sai keskittyä oleelliseen, historiikin toimittamiseen.

Lopuksi lainaan toimikunnan puheenjohtajan sanoja: Kaikki on tehty, mihin on pystytty. Ja hauskaakin oli!

Historiikkia on myynnissä 10.5. Kotiseutukeskuksessa ja myöhemmin Riitta Taavilan kautta, puh. 0400-623 274 hintaan 15 euroa/kpl.

Sirpa Ollikainen